

Intens gespeelde, maar afstandelijke Macbeth

TONEEL Macbeth van Toneelgroep Amsterdam. Gezien: 10/6/12 in de Stadschouwburg. Aldaar t/m 16/6 en volgend seizoen vanaf 15/8.
www.toneelgroepamsterdam.nl.

★★★★☆

Het mooist is het bloed. Zorgvuldig, teder bijna haalt Hans Kesting het uit een medisch uitzierende container, een doorzichtige plastic zak met rode vloeistof. Hij loopt ermee naar het midden van het toneel, gooit hem met evenveel kracht als beheersing omhoog en kijkt hem na als hij vrijwel geluidloos op de vloer uiteenspat en het vocht in uitwaaiende patronen over de lichte vloer druipt, als in een kruising van CSI en Jackson Pollock.

Johan Simons regisseert *Macbeth* als seizoensafsluiter bij Toneelgroep Amsterdam, met Fedja van Huêt in de titelrol en Chris Nietvelt als zijn Lady. Het is een vette voorstelling geworden, vol bloed, slijk, spasmes en geschreeuw, waarmee de makers nauwelijks geprobeerd lijken te hebben om Shakespeares personages menselijk te maken. Het blijft nu eenmaal een bruut en duister stuk en het lukt regisseurs zeer zelden om van Macbeth en zijn vrouw iets anders te maken dan monsters in een nachtmerrie.

Ook deze voorstelling blijft gruwelijk plaatjesteater, intens gespeeld, maar afstandelijk.

Bij Simons is *Macbeth* een veteraan die aan het begin van het stuk zojuist een opstand van rebellen wreed de kop heeft ingedrukt. Hij draagt, net als de andere personages, khaki badstof ondergoed: een soldaat met verlof.

Van Huêt valt zijn rol aan als een veldrijder een modderig parcours: verbeteren, brullend, zwoegend en met het schuim op de lippen maakt

Een imposante rol, maar wat beoogt Van Huêt met zijn energie?

hij van Macbeth een imposante rol in zijn oeuvre, maar de bewondering voor zijn temperament wordt afgewisseld met de vraag wat met al deze energie eigenlijk wordt beoogd.

De bloederige weg die hij aflegt naar de (hem door drie heksen voorspelde) Schotse troon kan dan niet anders worden gezien dan als de uiting van een posttraumatisch stresssyndroom. Zo gaat de voorstelling vanaf het openingsbeeld niet over wat een man in een beest verandert, maar over een onmens die de oorlog naar huis brengt.

De speelvloer is een groot, licht gekleurd vierkant, omringd door een soort design keukenelementen en een wand met klapdeuren die langer heen en weer blijven bewegen dan fysiek mogelijk. Achteraan staat een kleine tribune waar de off-stage acteurs de verrichtingen volgen.

Vooral de rol van Lady Macbeth blijft onduidelijk. Van Huêt en Nietvelt praten met elkaar in kinderstemmetjes, hij voert haar mee als een hond aan een lijn en het is volstrekt duidelijk dat haar aanmoedigen om de huidige koning te vermoorden geheel overbodig zijn: Macbeth kan zijn bloeddorst maar nauwelijks bedwingen. Aan het eind krijgt de Lady wroeging en pleegt ze zelfmoord, en Nietvelt vult Shakespeares tekst aan met fragmenten van Sarah Kane. Ook hier geldt: het is mooi, maar wat betekent het?

Aan het eind gooit Van Huêt een eindeloze hoeveelheid coniferen het toneel op – een vrij letterlijk citaat uit de *Macbeth* die Karin Henkel bij Simons' eigen gezelschap Münchner Kammerspiele regisseerde. Het versterkt de indruk van een nogal stuurloze voorstelling. *Macbeth* blijft een rots die te steil is om te beklimmen.

SIMON VAN DEN BERG

Hans Kesting (l) en Fedja van Huêt in een vrij stuurloze *Macbeth*.

FOTO JAN VERSWEYVELD